

Državni Univerzitet u Novom Pazaru

Smer: Psihologija

Predmet: Osnovi pedagoške psihologije/Psihologija obrazovanja

E-mail: hana.sejfovic@np.ac.rs

Adolescencija

Profesor: doc. dr Nataša Simić

Asistent: Hana Sejfović

Novi Pazar 21.10.2022.

Uvod

- *Adolescere* – odrastati, sazrevati
- 10,11 – 18,20 godine.
- Biološki fenomen i kulturna konstrukcija.
- Početak puberteta je početak adolescentnog perioda (biološka determinanta)
- Kraj adolescencije određen je socijalnim i kulturnim faktorima.
- *Šta mislite koji su to faktori/kriterijumi?*

Da se podsetimo...

- Erikson – **definicija VS konfuzija identiteta**
- *Ko sam ja? Šta ću postati?*
- Faw & Belkin (1989) – 4 glavna razvojna zadatka u vezi sa identitetom

NEZAVISNOST	Kako prekinuti intenzivnu vezu sa porodicom, a istovremeno zadržati blizak i topao odnos s roditeljima i rođacima?
IZBOR ZANIMANJA	Koji posao bi im odgovarao i šta trebaju učiniti kako bi se uspešno pripremili za njega?
SEKSUALNA ADAPTACIJA	Kako adolescent uči razvijanje bliskih odnosa sa pripadnicima drugog pola unutar granica koje mu postavlja porodica, religija i društvene norme?
ODNOSI S VRŠNJACIMA	Kako se razvijaju odnosi s vršnjacima i kako se povezuju s novorazvijenom nezavisnošću i odnosima sa suprotnim polom?

Kako nastavnici ovde mogu pomoći?

- Naglašavati učenicima kako je izbor i donošenje odluka normalan deo odrastanja, da se svako sa tim mora lično suočiti i da je normalno da se pritom osećaju nesigurno.
- Informisanje za vreme nastave o mogućnostima različitih profesija (npr. nastavnik biologije govori o poljima rada koji su dostupni biolozima).
- Izbegavanje ulaska u otvorenu borbu sa učenicima koji ispoljavaju bunt prema autoritetu.

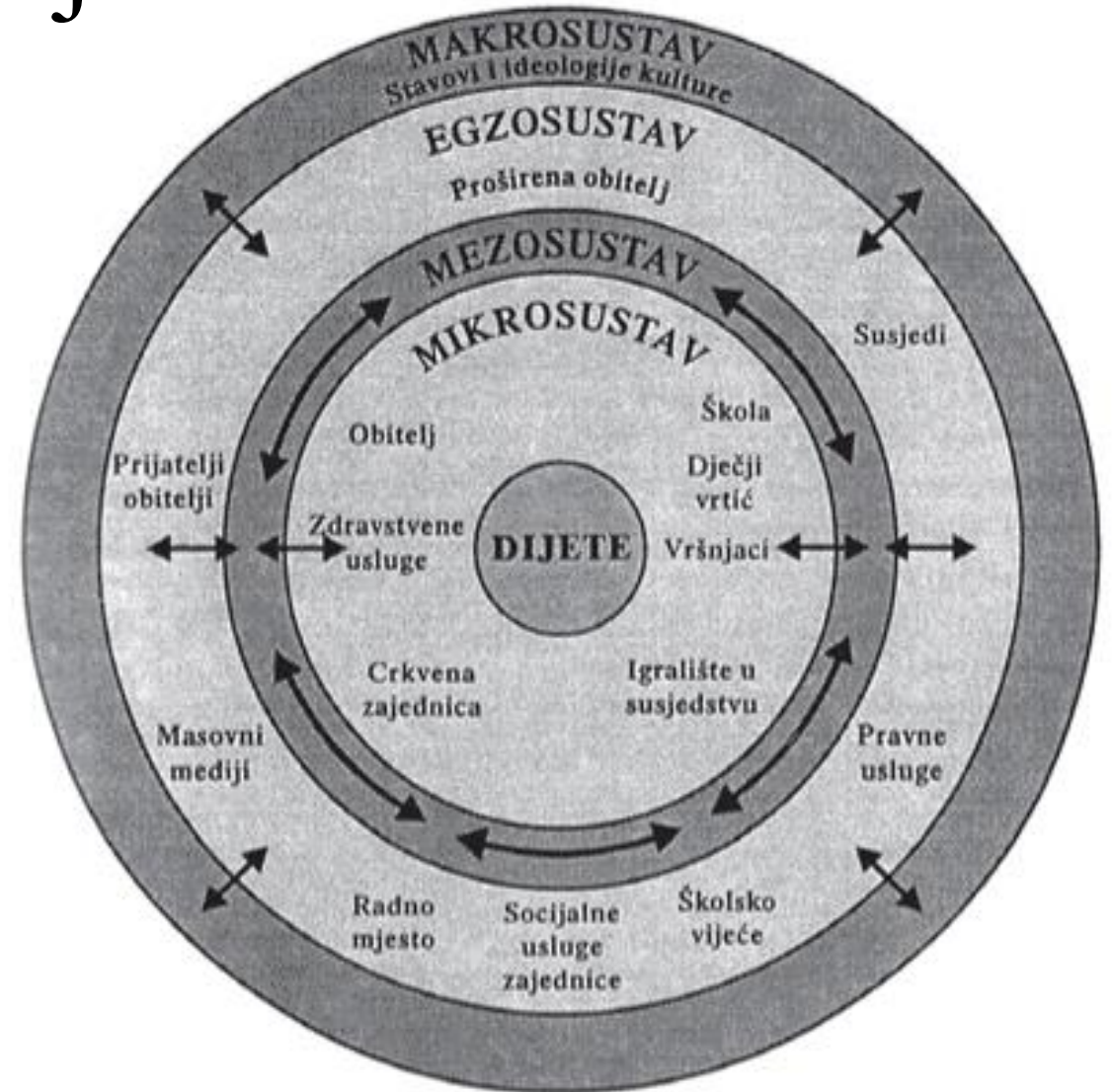

BROFENBRENEROV SOCIJALNI KONTEKST RAZVOJA

Bioekološki model razvoja

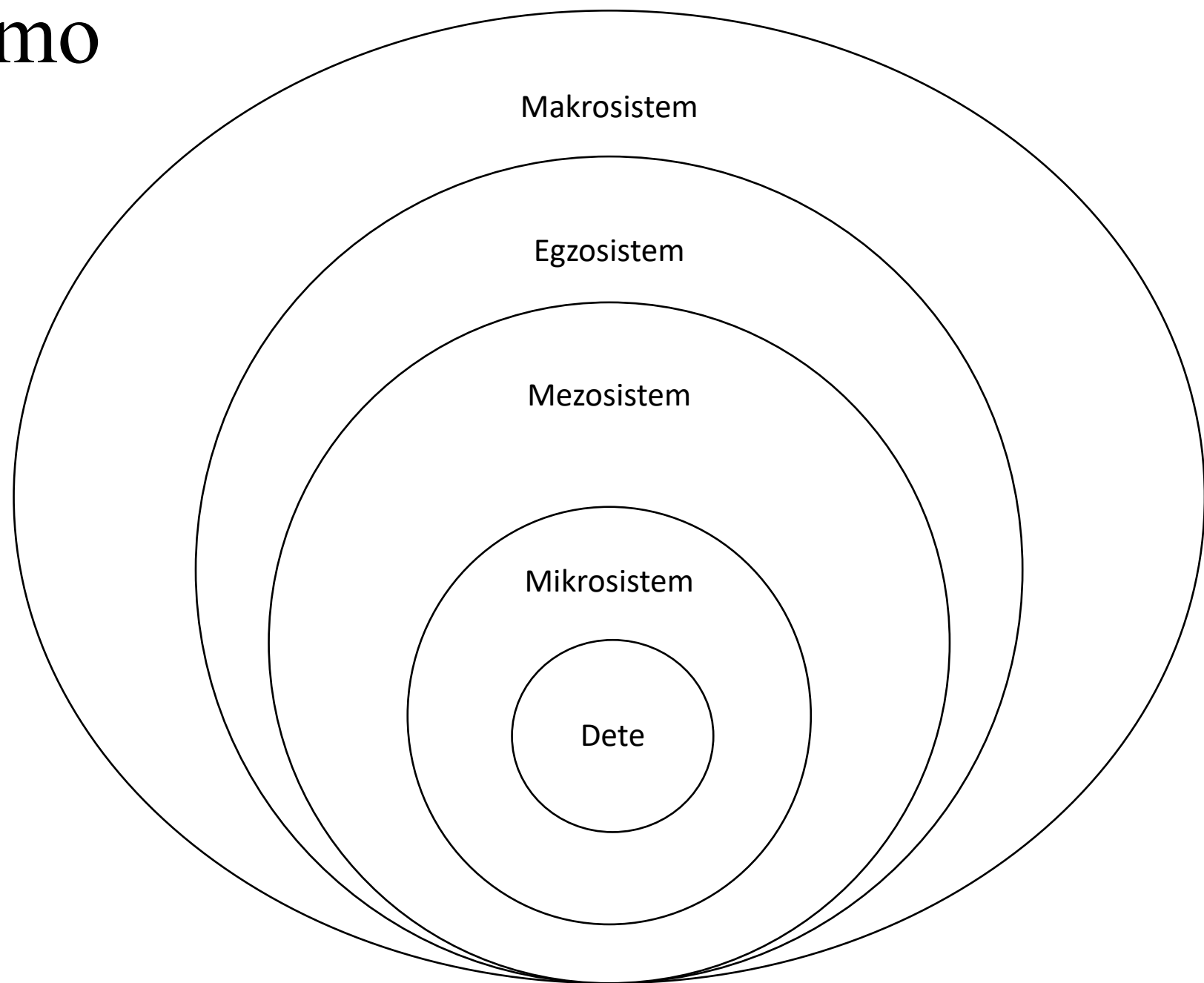
- Socijalni kontekst koji su u međusobnoj interakciji i utiču na razvoj.
- **Biološki aspekt:** ljudi u razvojni proces ulaze sa svojim biološkim selfom.
- **Ekološki aspekt:** socijalni konteksti u kojima se razvijamo su ekosistemi, zato što se nalaze u međusobnoj interakciji i utiču jedni na druge.

Hajde da provežbamo

Društvene
mreže,
Igra,
Školske
obaveze,
Ministarstvo
prosvete,
Školski
program,
Stipendije,
Nacionalnost,
Tutori,

Tehnologija
(tableti,
mobilni
telefoni),
Susedi,
Braća i sestre,
Religija,
Lokalna
samouprava,
Nastavnici
...

SLIKA O SEBI (self koncept)

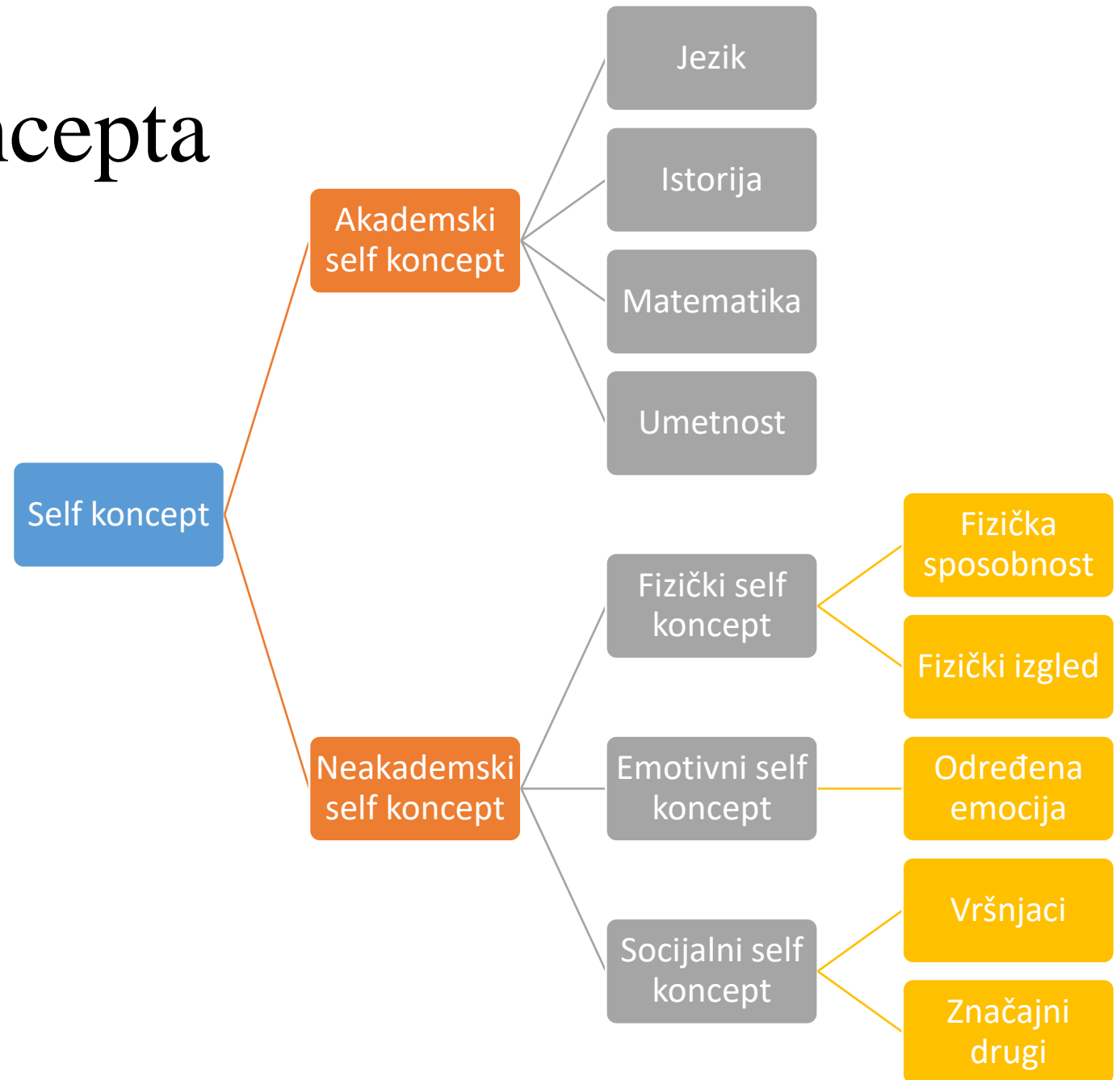

Self koncept

- Znanja i uverenja osobe o samoj sebi – o svojim idejama, osećanjima, stavovima i očekivanjima.
- Naš pokušaj da sebe objasnimo samima sebi.
- Mentalna šema koja nije trajna, jedinstvena niti nepromenljiva.

Struktura self koncepta

Kako se razvija self koncept?

- Kroz konstantno samoprocenjivanje u različitim situacijama.
- „*Kakav sam ja?*“
- Verbalne i neverbalne reakcije značajnih osoba.

Self koncept i samopoštovanje

- Samopoštovanje je afektivna reakcija, evaluativni sud o sopstvenoj vrednosti.
- Evaluativni aspekt self koncepta.

Školski život i samopoštovanje

- Procenjivanje sebe i osećanje učenika prema sebi samima.
- Vilijam Džejms – koliko smo uspešni u ispunjavanju zadataka ili ostvarivanju ciljeva koje *cenimo*.
- Način objašnjavanja (ne)uspeha – lokus kontrole/stil atribucije.
- *Da li visoko samopoštovanje garantuje dobar školski uspeh? Ili obrnuto?*

UČENJE U ŠKOLI

Uvod

- Adolescencija se poklapa sa prelazom u srednju školu.
- Školski uspeh postaje važniji jer utiče na izbor fakulteta i na prilike za posao.
- Zato su sledeći slajdovi posvećeni različitim aspektima srednjoškolskog života, počnimo od *prelaska iz niže i višu školu* (u našem školskom sistemu, prelaska iz osnovne u srednju školu).

Uticaj prelaska u novu školu

- Mogu se javiti *problemi prilagođavanja*:
 - ocene adolescenata postaju sve slabije,
 - Oni revidiraju svoje osećanje samopouzdanja i vlastite vrednosti, i
 - Javlja se osećanje manje školske kompetencije.
- *Zašto je to tako?*
 - Školski standardi su sada stroži,
 - Nastavnici posvećuju manje pažnje na individualnom nivou,
 - Manje je prilika za učestvovanje i donošenje odluka u razredu
- Jako je važno vreme prelaska iz škole u školu, posebno za devojčice! (bolji je sistem 8+4, nego 6+3+3)

Pomoć u prilagođavanju na školu

- Povećana podrška roditelja, nastavnika i vršnjaka ublažava stres prelaza iz škole u školu.
- ***Za roditelje*** – jači angažman, nadzor i postepeno davanje autonomije adolescentima.
- ***Za nastavnike i vršnjake*** – formiranje manjih socijalnih jedinica unutar većih škola, tako se osiguravaju bolji odnosi među vršnjacima, i učenika i nastavnika.
- ***Za školu*** – minimiziranje kompeticije i različitog tretmana prema sposobnostima.

Faktori koji tokom adolescencuije podstiču postignuće

- ***Vaspitni postupci*** – autoritativno roditeljstvo, zajedničko donošenje odluka, roditeljska uključenost u obrazovanje adolescenta.
- ***Uticaj vršnjaka*** – vršnjaci koji cene i podupiru visoka postignuća.
- ***Obeležja škole*** – topli i podržavajući nastavnici, nastavnici koji uspostavljaju veze sa roditeljima, nastavne aktivnosti koje podstiču razmišljanje na višem nivou, aktivno učestvovanje učenika u razredu.
- ***Zaposlenost*** – zaokupljenost poslom manja od 15h nedeljno, za adolescente koje ne interesuje fakultet, raspoloživost visokokvalitetnog stručnog obrazovanja.

HVALA NA PAŽNJI!

